

TINJAUAN AMALAN KEIBUBAPAAN DARI PERSPEKTIF ANAK-ANAK KELUARGA MISKIN DI MUKIM BALANG, MUAR, JOHOR

Azizi Yahaya, Mohd. Najib Ghaffar Jamaludin Ramli ,Yusof Boon dan Adibah Abd Aziz

**Fakulti Pendidikan
Universiti Teknologi Malaysia
Skudai Johor**

ABSTRAK

Kajian ini merupakan satu tinjauan berkenaan corak amalan keibubapaan dan perspektif anak-anak keluarga miskin yang terlibat di bawah Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT) di Mukim Sungai Balang, Muar, Johor. Ia merupakan kajian tinjauan deskriptif untuk mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek kesediaan meluangkan masa, bimbingan yang diberikan, aspirasi terhadap pencapaian anak, penerimaan terhadap anak, memenuhi keperluan anak dan faktor sumber-sumber lain berhubung motivasi. Seramai enam puluh sembilan orang responden yang terdiri daripada anak-anak golongan keluarga miskin telah menjawab soal selidik yang diberikan. Solenoid yang digunakan merupakan soal selidik yang telah dibina oleh Freeberg dan Payne (1967) yang telah diterjemahkan oleh Wirawan (1986). Data-data dikumpulkan dan dianalisis dengan berbantuan perisian SPSS Versi 9.0 untuk mendapatkan jumlah kekerapan, peratusan dan skor min. Dapatan kajian menunjukkan aspek yang paling lemah dalam amalan keibubapaan ialah penerimaan terhadap anak manakala aspek yang menunjukkan tahap paling tinggi ialah aspirasi terhadap pencapaian anak. Secara keseluruhannya amalan keibubapaan dalam keluarga miskin di mukim Sungai Balang, Muar masih perlu ditingkatkan dari semua aspek yang dikaji.

Katakunci: Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT)

Pendahuluan

Keluarga merupakan unit terkecil yang akan membentuk serta mewujudkan sebuah masyarakat dan bangsa, seterusnya berperanan dalam pembangunan sesebuah negara. Institusi kekeluargaan juga merupakan asas kepada pembinaan masyarakat yang bahagia dan pembangunan sebuah negara yang maju, bermaruah dan dihormati. Dalam sesebuah institusi keluarga, ibu bapa memainkan peranan paling penting memandangkan mereka terlibat secara langsung dalam menentukan keharmonian, hala tuju dan kejayaan sesebuah keluarga.

Kehidupan berkeluarga adalah merupakan sesuatu yang dinamik dan sentiasa mengalami perubahan. Justeru itu, setiap orang terutamanya ibu bapa perlu mengetahui kaedah dan cara terbaik yang boleh diamalkan bagi mengelakkan perkara-perkara yang tidak diinginkan berlaku dalam keluarga. Ibu bapa juga perlu mempunyai matlamat tertentu yang jelas dan nyata khususnya dalam hal yang membabitkan soal kewangan, pendidikan anak-anak, pekerjaan, perhubungan di antara ahli keluarga, kasih sayang dan sebagainya.

Namun begitu, kemiskinan dan kesempitan hidup tidak sepatutnya menjadi alasan untuk ibu bapa mengabaikan tanggungjawab mereka terhadap keluarga terutamanya anak-anak. Dalam kesibukan mencari rezeki, mereka tetap perlu memperuntukkan masa dan memberi perhatian kepada anak-anak. Sekiranya aspek-aspek amalan keibubapaan ini diabaikan, ia boleh mengakibatkan anak merasakan diri mereka terbiar dan tersisih bukan sahaja dari masyarakat malah dari ibu bapa mereka sendiri. Natijah daripada itu, ia boleh menyekat perkembangan potensi anak-anak dari keluarga golongan miskin ini.

Oleh kerana itu, penyelidik merasakan corak keibubapaan yang diamalkan oleh ibu bapa dari keluarga golongan miskin perlu dikaji dan diambil perhatian. Jika dapat dikenal pasti aspek-aspek yang sering diabaikan maka pelbagai strategi dapat diatur oleh pihak-pihak tertentu yang bertanggungjawab untuk membantu golongan ibu bapa ini bagi mengelakkan keadaan menjadi lebih serius dan lebih banyak masalah yang timbul. Aspek-aspek amalan keibubapaan yang ingin dilihat oleh penyelidik ialah:

- i. Kesianaan meluangkan masa
- ii. Bimbingan yang diberikan
- iii. Aspirasi ibu bapa terhadap pencapaian anak-anak
- iv. Penerimaan ibu bapa terhadap anak-anak
- v. Memenuhi keperluan anak
- vi. Faktor-faktor sumber lain

(Berdasarkan alat ukur berhubung pengamatan keibubapaan yang dibentuk oleh Freeberg dan Payne, 1967). Faktor-faktor sumber lain (bahagian vi) adalah melibatkan perkara-perkara berhubung motivasi.

Latar belakang Kajian

Isu kemiskinan di negara ini sebenarnya telah mula mendapat perhatian umum pada penghujung tahun 1983, iaitu apabila YB Encik Anwar Ibrahim yang pada masa itu memegang jawatan Menteri Pertanian, mengumumkan kadar kemiskinan sebanyak 42.8 peratus pada tahun 1983 berdasarkan hasil suatu kajian yang dilakukan oleh Unit Penyelidikan Sosioekonomi, Jabatan Perdana Menteri (SERU) yang menggunakan kadar Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) sebanyak RM 384 sebulan bagi sebuah isi rumah.

Terdapat juga anak-anak yang tidak selesa dengan keadaan rumah yang sempit, daif, dan kurang sumber hiburan membuatkan mereka lebih senang berada di luar rumah bergaul dengan rakan-rakan sebaya. Faktor ini juga boleh menyumbang kepada peningkatan gejala sosial sekiranya rakan sebaya yang mereka temui cenderung kepada aktiviti-aktiviti yang tidak sihat. Walaupun tidak semua anak-anak dari keluarga miskin yang terjebak dalam gejala-gejala negatif namun fenomena ini perlu diberi perhatian dan cuba diatasi dengan segera sebelum ia menjadi lebih serius dan lebih berleluasa.

Pernyataan Masalah

Kekeruhan suasana rumah tangga dan kerapuhan hubungan antara ahli keluarga contohnya antara ibu bapa dan anak-anak, kebanyakannya berpunca daripada masalah kurangnya ilmu dan kemahiran di kalangan mereka untuk menangani kehidupan berkeluarga. Masih terdapat ramai ibu bapa yang tidak menerima ilmu dan pendedahan tentang kemahiran-kemahiran penting dalam bidang keibubapaan.

Kekurangan kemahiran berkeluarga terutama sekali kemahiran keibubapaan mengakibatkan ibu bapa tidak begitu memahami serta mengetahui bagaimana untuk melaksanakan tanggungjawab mereka yang sebenarnya. Lebih-lebih lagi apabila sesebuah keluarga hidup dalam kemiskinan dan kesempitan hidup. Ibu bapa yang bertungkus-lumus mencari pendapatan untuk menampung perbelanjaan keluarga berkemungkinan tidak mempunyai ruang dan masa yang cukup untuk mencari ilmu bagi meningkatkan kemahiran dan kualiti keibubapaan yang menjadi amalan mereka.

Justeru itu, penyelidik ingin meninjau bagaimanakah tahap amalan keibubapaan terhadap anak-anak dalam golongan keluarga miskin dalam beberapa aspek utama iaitu kesediaan meluangkan masa, bimbingan yang diberikan, penerimaan terhadap anak, aspirasi terhadap pencapaian anak-anak, memenuhi keperluan anak dan faktor sumber-sumber lain berhubung motivasi. Penyelidik ingin mengenal

pasti kekuatan-kekuatan dan kelemahan-kelemahan yang perlu diberi perhatian dalam keluarga dikategorikan miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).

Objektif Kajian

Objektif kajian secara khusus pula adalah seperti berikut:

- 1 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek meluangkan masa terhadap anak-anak dalam keluarga yang dikategorikan miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 2 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek bimbingan yang diberikan terhadap anak-anak dalam keluarga yang dikategorikan miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 3 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek aspirasi terhadap pencapaian anak-anak dalam keluarga yang dikategorikan sebagai miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 4 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek penerimaan terhadap anak dalam keluarga yang dikategorikan sebagai miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 5 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek memenuhi keperluan anak dalam keluarga yang dikategorikan sebagai miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 6 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan dalam aspek sumber-sumber lain yang melibatkan perkara-perkara berhubung motivasi terhadap anakanak dalam keluarga yang dikategorikan sebagai miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 7 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan terhadap anak lelaki dan anak perempuan berdasarkan faktor-faktor kesediaan meluangkan masa, bimbingan yang diberikan, aspirasi terhadap pencapaian anak, penerimaan terhadap anak, memenuhi keperluan dan faktor sumber-sumber lain yang melibatkan perkara-perkara berhubung motivasi dalam keluarga yang dikategorikan sebagai miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).
- 8 Mengenal pasti corak amalan keibubapaan secara keseluruhan berdasarkan faktor-faktor kesediaan meluangkan masa, bimbingan yang diberikan, aspirasi terhadap pencapaian anak, penerimaan terhadap anak, memenuhi keperluan dan faktor sumber-sumber lain yang melibatkan perkara-perkara berhubung motivasi dalam keluarga yang dikategorikan sebagai miskin dan terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).

Kepentingan Kajian

Kajian ini diharapkan dapat memberikan kefahaman dan gambaran kepada masyarakat umum tentang corak amalan keibubapaan di kalangan ibu bapa bagi keluarga yang dikategorikan sebagai keluarga miskin dan terlibat di bawah Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).

Dapatan kajian ini diharapkan dapat memberi panduan serta maklumat berguna kepada institusi-institusi kerajaan dan swasta yang terlibat agar lebih peka terhadap masalah yang dihadapi oleh anak-anak dan

golongan ibu bapa dari keluarga yang dikategorikan sebagai keluarga miskin serta dapat menjaga kebajikan mereka dengan lebih baik dengan mengadakan pelbagai program yang bersesuaian..

Hasil kajian ini juga diharapkan dapat memberikan pengetahuan dan panduan kepada pendidik dan kaunselor di peringkat sekolah mahupun di peringkat pusat pengajian tinggi dalam menghadapi pelajar-pelajar yang berasal dari keluarga yang dikategorikan sebagai keluarga miskin Seterusnya lagi penyelidik secara peribadi hasil kajian ini diharapkan dapat dijadikan panduan yang boleh membantu untuk merangka program dan modul yang bersesuaian untuk anak-anak golongan keluarga miskin di Mukim Sungai Balang daerah lain sebagai lanjutan daripada program yang dijalankan sebelum ini

Dapatan kajian ini juga diharapkan dapat dijadikan sebagai landasan oleh penyelidik-penyelidik lain yang berminat untuk membuat penyelidikan dalam bidang ini.

Batasan Kajian

Skop kajian ini hanya tertumpu kepada corak amalan keibubapaan di kalangan ibu bapa dari keluarga yang dikategorikan sebagai keluarga miskin dan termiskin dan terlibat di bawah Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT) di Mukim Sungai Balang yang terletak dalam daerah Muar, Johor, Oleh itu dapatan kajian ini tidak boleh memilih semua ibu bapa dari golongan keluarga termiskin di negara ini.

METODOLOGI KAJIAN

Metodologi kajian, adalah teras kepada semua penyelidikan yang dilaksanakan. ia merujuk kepada cara kita memperoleh maklumat bagi mencapai sesuatu tujuan penyelidikan (Mohd. Najib, 1998). Maklum balas daripada pensampelan akan menentukan kesahan dan kebolehpercayaan sesuatu populasi penyelidikan. Justeru itu, bab ini akan menerangkan beberapa aspek berkaitan dengan pengkaedahan dan prosedur kajian. Aspek yang akan dijelaskan adalah reka bentuk kajian, tempat kajian dijalankan, sampel kajian, instrumen dan tatacara menjalankan kajian serta prosedur pengumpulan data.

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini merupakan suatu penyelidikan yang berbentuk tinjauan deskriptif Kajian berbentuk tinjauan dirasakan sesuai kerana penyelidikan ini cuba untuk melihat sesuatu fenomena yang sedang berlaku. Ia melibatkan pengumpulan data dalam satu masa tertentu untuk meninjau situasi pada satu masa. Fenomena yang dikaji adalah amalan keibubapaan di kalangan anak-anak dari keluarga golongan miskin.

Populasi Dan Persampelan

Sampel bagi kajian ini adalah terdiri dari anak-anak dari keluarga yang dikategorikan sebagai keluarga miskin di Mukim Sg.Balang, Muar. Sampel diambil seramai 69 orang anak yang mewakili 69 buah keluarga. Saiz sampel ini adalah 30 % daripada jumlah populasi iaitu dalam anggaran 230 buah keluarga miskin di Mukim Sg.Balang, Muar. Pemilihan sampel ini dibuat secara tidak rawak iaitu dengan menggunakan kaedah sampel bertujuan.

Lokasi Kajian

Kajian ini dijalankan di kalangan anak-anak dari golongan keluarga miskin yang menetap di Mukim Sungai Balang, Muar. Walaupun bagaimanapun prosedur kajian iaitu soals elidik telah diedarkan kepada anak-anak ini semasa mereka sedang mengikuti program 'Motivasi dan Summer Camp' di Port Dickson Sanctuary Resort, Port Dickson, Negeri sembilan pada 14 November 2000.

Pembolehubah Kajian

Kajian ini hanya melibatkan satu pemboleh ubah iaitu amalan keibubapaan kerana penyelidik hanya membuat tinjauan deskriptif terhadap 'amalan keibubapaan di kalangan anak-anak golongan keluarga miskin' tanpa membuat perkaitan dengan perkara-perkara atau faktor-faktor lain yang boleh dijadikan pemboleh ubah.

Instrumen Kajian

Alat kajian yang digunakan untuk menjalankan kajian ini adalah berbentuk soal selidik. Soal-selidik ini adalah daripada soal selidik yang telah digunakan oleh Rohana isa (1999). Ia adalah berasaskan soal selidik yang telah dibina oleh Freeberg dan Payne (1967) yang telah diterjemahkan oleh Wirawan (1986) bagi tujuan kajian yang dijalankan di Indonesia. Soal selidik ini mengandungi 50 item yang diterjemahkan daripada soal-selidik yang asal,

Kajian Rintis

Sebelum kajian sebenar dijalankan, penyelidik telah membuat kajian rintis terhadap 10 sampel yang dipilih secara rawak. Sampel yang dipilih adalah dari sampel sebenar. Soal selidik untuk tujuan kajian rintis ini telah diedarkan kepada 10 orang responden sewaktu 80 orang anak yang dipilih daripada keluarga miskin di mukim Sungai Balang dikumpulkan untuk diberikan taklimat mengenai program 'Summer Camp' yang ditawarkan kepada mereka untuk menyertainya. Responden yang dipilih secara rawak ini terdiri daripada 5 lelaki dan 5 perempuan. Mereka dikumpulkan dan diberi penerangan tentang tujuan soal selidik dan kaedah menjawab.

Kajian rintis dilakukan untuk melihat masalah-masalah serta keadaan yang mungkin dihadapi oleh penyelidik serta kerjasama yang diberikan semasa ujian sebenar nanti. Selain daripada itu, dapatan dari kajian rintis juga digunakan untuk mengetahui kesahan dan kebolehpercayaan instrumen kajian. Kaedah Cronbach Alpha telah digunakan untuk menentukan kebolehpercayaan item-item tersebut. Alias Baba (1997) dalam bukunya 'Statistik Penyelidikan Dalam Pendidikan Dan Sains Sosial', menyatakan sekiranya data adalah jenis selanjar seperti Skala Likert, maka Cronbach Alpha boleh digunakan.

Dapatan Kajian

Amalan Keibubapaan Dari Perspektif Anakanak Dalam Keluarga Miskin Di Mukim Sungai Balang, Muar, Johor.

Amalan Keibubapaan Dalam Aspek Meluangkan Masa Untuk Anak-anak.

Daripada analisis yang dilakukan, min keseluruhan yang diperoleh bagi aspek kesediaan ibu bapa meluangkan masa untuk anak-anak adalah dikategorikan rendah iaitu hanya 3.38. Min yang rendah ini menggambarkan bahawa secara keseluruhannya terdapat ibu bapa kurang memperuntukkan masa untuk bersama-sama dengan anak-anak mereka. Andaian ini dibuat apabila terdapat sebahagian besar anak-anak yang tidak pasti sama ada ibu bapa mereka berusaha meluangkan masa untuk mereka ataupun tidak kerana ia telah menjadi kelaziman dan sehinggakan perhatian dan masa untuk bersama ibu bapa bukan satu keperluan bagi mereka. Namun begitu beberapa perkara yang boleh diberikan perhatian ialah pernyataan yang mencatatkan min tertinggi dan terendah.

Dalam analisis yang lebih terperinci, pernyataan yang mencatatkan min tertinggi iaitu 3.84 ialah 'Walaupun sibuk, ibu bapa saya tetap memperuntukkan masa untuk bertanyakan tentang aktiviti saya'. Peratus bagi responden yang bersetuju iaitu 43.5 % dan sangat bersetuju iaitu 27.5% merupakan peratus yang tertinggi, sementara 8.7% tidak bersetuju, 2.9 % sangat tidak bersetuju dan selebihnya iaitu 17.4 %

tidak pasti sama ada ibu bapa mereka berusaha memperuntukkan masa untuk bertanya tentang aktiviti-aktiviti mereka.

Pernyataan lain yang mencatatkan min tidak jauh berbeza dari min tertinggi ialah 'Kami sekeluarga sering bersama pada waktu makan' dengan min 3.77. Pernyataan 'Walaupun penat, mereka akan meluangkan masa untuk bergurau senda dengan saya' dan pernyataan 'Saya sering mendapat peluang untuk berbincang dengan kedua ibu bapa saya' mencatatkan min yang sama iaitu 3.74. Walaupun berpeluang untuk berbincang, bergurau senda dan makan bersama dengan kedua ibu bapa, namun mereka didapati kurang berkesempatan atau berpeluang untuk menyatakan tentang permasalahan diri mereka kepada ibu bapa.

Amalan Keibubapaan Dalam Aspek Bimbingan Yang Diberikan Kepada Anak-anak.

Merujuk kepada hasil analisis data bagi aspek bimbingan yang diberikan kepada anak-anak, penyelidik mendapati sebahagian besar ibu bapa kurang bersikap terbuka terhadap pendapat anak-anak. Ini terbukti apabila pernyataan Ibu bapa saya sering bersikap terbuka terhadap pendapat saya mencatatkan min terendah iaitu hanya 3.45.

Min keseluruhan bagi aspek bimbingan yang diberikan kepada anak-anak ialah 3.9. Walaupun min ini masih di tahap rendah iaitu pada skala Tidak Pasti (TP) kerana kurang dari 4.0 iaitu skala Setuju (5) namun secara keseluruhannya, ia masih dapat menggambarkan ibu bapa dari golongan keluarga miskin ini mengambil berat dan berusaha memberikan contoh dan bimbingan yang terbaik kepada anak-anak. .

Amalan Keibubapaan Dalam Aspek Aspirasi Ibu Bapa Terhadap Pencapaian Anak-anak.

Berdasarkan dapatan yang diperoleh, penyelidik mendapati bahawa kemiskinan dan kesempitan hidup bukanlah halangan untuk ibu bapa meletakkan aspirasi, cita-cita dan harapan yang tinggi terhadap pencapaian anak-anak. Sudah pastinya ibu bapa tidak mahu anak-anak mewarisi kemiskinan dan kesempitan hidup untuk masa depan mereka. Sebagai ibu bapa yang rasional, walaupun mereka tidak berpendidikan, tentunya mereka tidak ingin anak-anak mengalami keciciran pelajaran seperti yang dialami oleh mereka. Walaupun secara keseluruhannya min yang diperoleh adalah rendah, namun peratusan responden yang bersetuju dan sangat bersetuju yang lebih tinggi bagi kebanyakan pernyataan masih boleh menggambarkan bahawa ramai ibu bapa dari golongan keluarga miskin ini meletakkan aspirasi yang tinggi terhadap pencapaian anak-anak dan berusaha menggalakkan dan merangsang anak-anak supaya gigih mencapai kejayaan.

Amalan Keibubapaan Dalam Aspek Penerimaan Ibu Bapa Terhadap Anak-Anak.

Pernyataan di bawah aspek penerimaan ibu bapa terhadap anak-anak sebenarnya terdiri daripada pernyataan negatif dan positif. Min terendah yang dicatatkan ialah 2.81 iaitu bagi pernyataan 'Kedua ibu bapa saya akan menentukan sama ada saya harus melakukan sesuatu perkara ataupun tidak'. Pernyataan ini merupakan salah satu pernyataan berbentuk negatif. Walau bagaimanapun peratus responden yang memberikan maklum balas setuju (23.2%) dan sangat setuju (11.6%) adalah lebih tinggi dari peratus responden yang memberi maklum balas tidak setuju (15.9%) dan sangat tidak setuju (5.8%). Ini menggambarkan bahawa lebih ramai ibu bapa yang tidak memberi peluang kepada anak mereka untuk menentukan apa yang perlu atau sepatutnya dilakukan, sebaliknya mereka iaitu ibu bapa yang akan menentukannya. Keadaan ini berkemungkinan disebabkan oleh kepercayaan yang rendah terhadap anak-anak dalam membuat penilaian dan keputusan.

Seterusnya lebih ramai ibu bapa yang tidak mudah menuduh dan menyalahkan anak mereka tanpa diselidik terlebih dahulu. Sikap ini digambarkan melalui catatan peratus keseluruhan yang lebih tinggi bagi responden yang bersetuju (36.2%) dan sangat bersetuju (15.9%) berbanding responden yang tidak bersetuju (10.1%) dan sangat tidak bersetuju (7.3%) untuk pernyataan 'Ibu bapa saya tidak akan menyalahkan saya dengan mudah'.

Amalan Keibubapaan Dalam Aspek Memenuhi Keperluan Anak-anak.

Dalam aspek memenuhi keperluan anak-anak, min terendah yang dicatatkan ialah 2.71 iaitu bagi pernyataan 'Mereka akan melanggan majalah-majalah yang berguna untuk saya'. Ini bermaksud tidak ramai ibu bapa yang membelikan anak-anak mereka majalah-majalah atau bahan-bahan ilmiah lain,

Berdasarkan dapatan yang diperoleh, penyelidik mendapati bahawa kebanyakan ibu bapa berusaha untuk memenuhi keperluan anak-anak mereka dalam pelbagai perkara. Namun kemiskinan dan kesempitan hidup sering menghalang mereka untuk memberikan dan menyediakan yang maksimum kepada anak-anak. Walaupun sebahagian besar ibu bapa berusaha untuk memenuhi setiap keperluan anak-anak namun akibat masalah kewangan ada di antara keperluan-keperluan yang gagal untuk dipenuhi.

Secara keseluruhannya faktor kemiskinan dan kesempitan hidup bukanlah alasan untuk ibu bapa tidak berusaha memenuhi keperluan anak-anak mereka. Kebanyakan mereka tetap berusaha gigih untuk menyediakan keperluan-keperluan tersebut walaupun tidak semewah dan sehebat mereka yang lebih berkemampuan. Kebanyakan ibu bapa yang gagal memenuhi keperluan anak-anak ini bukanlah kerana sikap mereka yang tidak mengambil berat tetapi adalah disebabkan masalah kewangan yang mereka hadapi. Oleh itu, pihak-pihak yang berkemampuan perlulah prihatin dan membantu agar keperluan anak-anak golongan keluarga miskin ini dapat dipenuhi supaya aktiviti pembelajaran mereka tidak terganggu dan mereka dapat menjalani kehidupan seperti anak-anak dari keluarga yang lain.

Amalan Keibubapaan Dalam aspek Faktor-faktor Sumber Lain Berhubung Motivasi Yang Diberikan Kepada Anak-anak.

Dalam aspek faktor sumber-sumber lain berhubung motivasi, skor min tertinggi yang dicatatkan ialah 4.09 iaitu bagi pernyataan 'Mereka menggalakkan saya untuk mengikuti kelas tambahan. Skor min yang tinggi ini menunjukkan bahawa ibu bapa sentiasa menggalakkan anak-anak mereka mengikuti kelas-kelas tambahan yang dijalankan oleh guru-guru sekolah kerana Dada kebiasaannya kelas-kelas tambahan adalah tidak berbayar berbanding kelas tuisyen yang berkehendakkan bayaran kepada pelajar-pelajar yang ingin mengikutinya. Skor min yang tinggi juga iaitu 4.04 dicatatkan oleh pernyataan Ibu bapa sering meminta saya membantu dalam kerja-kerja mereka'.

Skor min keseluruhan bagi aspek ini adalah di tahap rendah iaitu hanya 3.5. Skor yang rendah dan taburan peratusan maklum balas responden bagi setiap pernyataan menggambarkan bahawa ada perkara-perkara yang diberi perhatian dan ada perkara-perkara yang diabaikan atau tidak dipenuhi oleh ibu bapa. Keadaan ini mungkin berpunca daripada sikap ibu bapa, kurang kemampuan dan lain-lain lagi.

Amalan Keibubapaan Terhadap Anak Lelaki dan Anak Perempuan.

Daripada analisis yang dilakukan, penyelidik mendapati bahawa corak amalan keibubapaan terhadap anak lelaki dan perempuan tidak jauh berbeza. Skor min bagi corak amalan keibubapaan bagi anak lelaki ialah 3.99 manakala bagi anak perempuan pula ialah 4.01. Walaupun skor min bagi corak amalan keibubapaan terhadap anak lelaki didapati kurang dari 4.0 namun skor 3.99 sebenarnya adalah terlalu hampir kepada 4.0. Skor min kesemua aspek amalan keibubapaan bagi anak perempuan adalah lebih tinggi berbanding anak lelaki kecuali dalam aspek penerimaan ibu bapa terhadap anak dan memenuhi keperluan anak.

Walau bagaimanapun, secara keseluruhannya sebenarnya corak amalan keibubapaan terhadap anak lelaki dan perempuan tidak jauh berbeza dalam kebanyakan aspek. Ibu bapa memberikan layanan yang sama rata dan adil kepada anak lelaki dan perempuan. Berdasarkan dapatan yang diperoleh, tiada unsur-unsur diskriminasi terhadap anak lelaki ataupun perempuan yang dikesan oleh penyelidik

Kajian Amalan Keibubapaan Dalam Keluarga Yang Dikategorikan Miskin dan Terlibat Dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT).

Berdasarkan analisis yang telah dilakukan, penyelidik mendapati bahawa aspek amalan keibubapaan yang mempunyai paling banyak kelemahan ialah penerimaan terhadap anak. Skor min keseluruhannya hanyalah 3.33. Keadaan ini berlaku mungkin dipengaruhi oleh faktor pemikiran ibu bapa yang kurang terbuka. Mereka mungkin sukar untuk menerima pendapat anak-anak dan sukar mengakui bahawa anak mereka telah matang, mampu berfikir dan melakukan pelbagai perkara. Faktor pemikiran yang kurang terbuka ini mungkin disebabkan oleh faktor tahap pemikiran yang rendah ataupun hubungan yang kurang rapat dengan anak-anak yang membuatkan mereka kurang mengenali anak-anak sendiri.

Skor min yang paling tinggi ialah dalam aspek aspirasi ibu bapa terhadap pencapaian anak iaitu 3.92. Aspek ini lebih diutamakan berbanding aspek lain mungkin kerana ibu bapa dari golongan ini menaruh harapan yang tinggi terhadap anak-anak supaya mereka lebih berjaya dan tidak mewarisi kemiskinan dan kesempitan hidup yang dialami oleh ibu bapa.

Secara keseluruhannya, tahap amalan keibubapaan dalam keluarga golongan miskin di Mukim Sungai Balang ini masih mempunyai banyak kelemahan dalam banyak aspek. Ini berdasarkan catatan skor min yang rendah iaitu kurang dari skala 4.0 bagi kesemua aspek yang dikaji.

Cadangan

Setelah menjalankan penyelidikan tentang amalan keibubapaan dalam keluarga yang dikategorikan miskin, beberapa perkara yang dirasakan sesuai telah difikirkan oleh penyelidik untuk dicadangkan kepada beberapa pihak iaitu kepada ibu bapa responden dan ibu bapa dari golongan miskin secara keseluruhannya, kepada ahli masyarakat seluruhnya dan badan-badan serta institusi berkaitan.

Ibu Bapa Responden

Sebagai ibu bapa yang bertanggungjawab, kemiskinan tidak sepatutnya dijadikan alasan untuk mengabaikan tanggungjawab serta kualiti keibubapaan yang diamalkan. Banyak pihak sebenarnya berusaha membantu supaya keluarga dari golongan kurang berkemampuan ataupun miskin dapat menjalani kehidupan yang lebih baik dan selesa.

Ahli Masyarakat

Sebagai ahli masyarakat penyayang dan bertanggungjawab, kita perlu prihatin pada situasi ahli masyarakat di sekeliling kita. Sikap mengambil berat dan bantumembantu antara satu sama lain perlu dipupuk di segenap lapisan masyarakat tanpa membezakan darjat dan harta. Ibu bapa dari keluarga yang berkemampuan perlu mengambil berat dan membantu sekiranya terdapat ibu bapa dari keluarga yang kurang berkemampuan dalam masyarakat yang memerlukan bantuan.

Badan-badan dan Institusi Berkaitan

Unit Program Pembangunan Rakyat Termiskin yang diwujudkan di bawah Jabatan Pembangunan Negeri di setiap negeri di Malaysia merupakan salah satu usaha yang amat baik yang dirancang oleh kerajaan bagi membantu golongan yang kurang berkemampuan di negara ini. Pelbagai program telah dirancang dan dilaksanakan serta bakal dilaksanakan yang bertujuan meningkatkan taraf hidup mereka dari golongan kurang berkemampuan ini. Badan-badan kebajikan juga tidak ketinggalan berperanan

membantu golongan ini dengan memberikan sumbangan-sumbangan berbentuk material bagi membolehkan mereka menjalani kehidupan yang lebih baik dan selesa.

Cadangan Kajian Akan Datang

Penyelidik mencadangkan dalam kajian akan datang adalah lebih baik jika saiz sampel dapat dipertingkatkan lagi dengan menggunakan populasi yang lebih besar dan luas meliputi peringkat daerah, negeri mahupun negara supaya dapatan yang diperoleh lebih menyeluruh.

Penyelidikan lanjutan juga adalah sangat dialu-alukan sekiranya dapat dijalankan untuk mengkaji setiap aspek dengan lebih mendalam dan terperinci. Selain daripada itu terdapat aspek-aspek lain selain daripada enam aspek yang telah dinyatakan oleh penyelidik yang boleh ditambah dalam kajian-kajian seterusnya supaya rumusan kajian dapat dibuat dengan lebih baik dan lebih mantap lagi. Penyelidikan seterusnya juga boleh mencari korelasi dengan mencari perkaitan antara amalan keibubapaan dalam keluarga golongan miskin dengan pembaharuannya lain seperti pencapaian akademik, konsep sendiri dan pembentukan personaliti.

Bentuk instrumen juga boleh dipelbagaikan lagi dengan menggunakan instrumen-instrumen tambahan seperti temu bual dan pemerhatian supaya hasil kajian lebih kuat dan mantap.

BIBLIOGRAFI

Abdullah Nasih Ulwan. (1988). "Pendidikan Anak-Anak Dalam Islam"(Tarbiyatul Awlad Fil-Islam). Diterjemahkan oleh Syed Abmad Semait.Singapura: Pustaka Nasional Pte Ltd. (Teks asal dalam Bahasa Arab).

Abul A'La Maududi. (1985). "Rancang Keluarga Dari Sudut Kemasyarakatan, Politik, Ekonomi, Akhlak Dan Agama." Diterjemahkan oleh Wan Jafree Wan Sulaiman. Alor Setar : Pustaka Lkhwan Enterprise.

Adegoke, A. (1992). "Relationship Between Parental Socio-Economic Status, Sex And Initial Pubertal Problems Among School-Going Adolescents In Nigeria." *Journal Of Adolescence*, 15. London: Academic Press.

Bailey, K. D. (1978). "Method Of Social Research." New York : The Free Press A Division of Macmillan Publishing Co. ,Inc.

Brooks, G. J. (1994). "Does neighborhood and family poverty affect mothers' parenting, mental health, and social support?" *Journal of Marriage & the Family*, 56.

Keegan, M. (2000). "Structural Model Of The Effects Of Poverty On Externalizing And Internalizing Behaviors Of Four — To Five — Year Old Children." *Social Work Research*, 24.

Hassan Mohd Mi. (1996). "Checklist Keluarga Bahagia." Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributors Sdn. Bhd.

Fletcher, Steinberg dan Anne. (1999). "Adolescent Well-being As A Function Of Perceived Interparental consistency." *Journal of Marriage & the Family*, 61: 599-611.